

הוא יכול למרד את חיינו של אשכול

בן-גוריון?

בכנסת השישית, וכי כל רעיון בכיוון זה הוא חלום חסר-שחר. יחסיה-הכוחות ששוט לא יאפשרו זאת. ואפילו היה הדבר אפשרי, לא יכול בן-גוריון לחלום לעמוד בראש ממשלה התלויה בחסדי מנחם בגין.

ממריצה אותו שאיפה אחרת, האופיינית למצבו הנפשי הנוכחי של בן-גוריון: לעשות צרות לאשכול. ובכך הוא יכול להצליח מאוד.

איך הוא מקווה לעשות זאת?

קרוב לחדאי כי באופן מעשי הכריעו את הכף בלבו של בן-גוריון תוצאות של מחקר פרטי, שערך חוקר צעיר בשם רפאל גיל (35), בוגר האוניברסיטה העברית והמכון למחקר חברתי שימושי של אוניברסיטת קולומביה.

גיל, המנהל את המכון לחקר דעת הקהל של ד.ה.פ. ערך את המחקר לפי הזמנת מטה המיעוט. 300 מראיינים ראינו לצורך המחקר כ-3000 אזרחים. המראיינים נבחרו לפי אזורי בחירה שנקבעו על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. כל אזור כזה הוא הומוגני מבחינת האוכלוסייה שלו. בחירת המראיינים בכל אזור היא מיקרית.

מבחינה מיסטרית, זהו מידגם גדול. מישאלים אמריקאים גדולים, כמו זה של מכון גאלופ ושל החוקר האריס, מסתמכים על מידגם של 1500 איש. מובן שאנשי המיעוט מוליפים רק את אותן התוצאות של המישאל המתאימות לצרכיהם התעמולתיים. בין השאר:

● רשימת בן-גוריון היתה זוכה בבחירות, בשבוע של המישאל, ב-15% של הקולות, דהיינו 18 מנדאטים בכנסת.

● שני הפלגים של מפא"י יזכו ביחד ביותר קולות מאשר אילו הופיעה מפא"י רק ברשימה אחת.

● בן-גוריון יגוול 10 מנדאטים מרשימת המערך, 8 מנדאטים מגח"ל ומן הליברלים העצמאיים.

● אומנם רק 24% מן הנשאלים סברו כי בן-גוריון צריך להיות ראש-ממשלה, לעומת 37.5% שהעדיפו את אשכול. אולם יותר מ-60% סברו שעל שמעון פרס להיות שר הבטחון. (הדלפת פרס זה לתנועות מעידה הרבה על היות המוליפים — וגם מוכיחה עד כמה הרס פרס את עצמו בלכתו בדרך הסוגרת בפניו יעד זה.)

● במקום האחרון בין המועמדים לראשות-הממשלה עמד אבא אבן. רק אחוז וחצי מבין הנשאלים היו מוכנים להטיל את התפקיד עליו.

● לפי המישאל, עומד פרס במקום השני בפוטנציאליות בין ראשי המיעוט, אחרי בן-גוריון. דיין נאלץ להתחלק במקום השלישי עם אלמוגי — כשהוא מופיע בריחוק רב אחרי פרס.

● עובדה זו, הרומזת על כך שפרס התכוון לתבוע את המקום השני ברשימה לעצמו, תחת למסרו לדיין, יכולה להסביר את פרישת דיין.

מחקר בטרם זמן

אנשי הרוב במפא"י יכלו למצוא סיבות מדוע אין להתיחס אל תוצאות המחקר כעל עובדות מוגמרות:

● הם לא ידעו מי ערך אותו, מה מידת האובייקטיביות שלו, ומה הן השיטות לפיהן נערך המחקר.

● המיעוט הדליף רק את אותן מתוצאות המחקר הנוחות לו. יתכן שכמה מממצאי המחקר הצביעו על נתונים שהם דחיקו לטובת רשימת המערך.

● המחקר נערך לפני חודש לפחות — ואין הוא יכול ללמד הרבה על המצב כיום, ועוד פחות על המצב שישרור בעוד ארבעת חודשים, בבוא הבחירות.

מבחינה זו אין סתירה בין המישאל של גיל והקלפי הנסיונית של העולם הזה השבוע. יתכן פשוט כי בתקופה זו כבר ירדה רשימת בן-גוריון בחמישה אחוזים — עם פרישת חושי ודיין — ואחוז זה יכול עוד לרדת בהרבה, בהתלקח מערכת-הבחירות והפיכת הרשימה החדשה לתופעה שיגרתית.

המלחמה על המקומות

אלם גם אם יהיו הישגי רשימת בן-גוריון בקלפי הרבה יותר קטנים מכפי שנראה לאור המישאל, יכולה היא לגרום לאשכול צרות צרורות. ורעיון זה מסב הנאה רבה לבן-גוריון עצמו.

צרה אחת קשורה בהרכבת רשימת המועמדים.

* מבחינה זו מסתמכת הקלפי הנסיונית של העולם הזה על מידגם גדול למדי. היא מת-בססת על ההנחה כי ציבור הנוסעים ברכבת הוא מידגם מיקרי מייצג, כפי שהוכח בבחירות קודמות.

מבחינה זו נמצא בן-גוריון במצב אידיאלי. חוץ מקומץ הח"כים שהלכו עימו, ריקה רשר מתו. הוא יכול להבטיח מקומות לכל מי שמוכן להופיע עימו — לראשי חמולות בישראל השניה, לאלופים משותרים, לפרופטורים ולבעלי-שמות סתם.

כך טוענים אנשי המיעוט כי יופיעו אצלם שישה פרופטורים (ביניהם עמוס דה-שליט, ברגמן וקציר); שישה אלופים ורביאלופים לשעבר (ביניהם יעקוב דורי, בעוד שצבי [צ'רה] צור כבר הכתיש כוונה זו), נשיא בית-המשפט העליון לשעבר יצחק אולשן; נערי-זוהר משותרים כמו טדי קולק ואהוד אבריאלי; רבנים מעדות-המזרח; שלושה עורכרדין ידועים וכמה קצינים המשרתים עדיין בצה"ל. איש צבא מטוים הובא בחשבון כמועמד לראשות עיריית תל-אביב מטעם המיעוט (בעוד שאין המיעוט חושב להציג מועמד לראשות עיריית חיפה, שיתחרה באבא חושי).

מצבו של לוי אשכול שונה לגמרי. למפא"י (חוץ מן הערבים) יש כיום 42 ח"כים. אם יקבל המערך כולו בבחירות הבאות 40 מנדאטים, מהם יגיעו שמונה לאנשי אחדות העבודה, יעמדו לרשות אשכול רק 32 מקומות בסוחים.

איך יחלקם בין הדורשים?

כי על מקומות אלה יתחרו שלושה סוגי אנשים:

- הח"כים הנוכחיים, חוץ מן המעטים (שישה) שהלכו עם בן-גוריון.
- נאמני אשכול, שלא היו ח"כים עד כה, ושאותם ירצה לשכך בתפקידים המחייבים חברות בכנסת (כגון זאב שרף, צבי דינשטיין, אריה אליאב, אברהם עופר, אריאל אריאלי).
- אנשי המיעוט שבגדו בבן-גוריון, ושאשכול יצטרך לפצות אותם ואת נאמניהם (כגון אנשי חושי מחיפה, אנשי צנר מתל-אביב, אנשי עוזי פינגרמן מן המושבים).

במילים אחרות: אשכול יצטרך לסלק לפחות חמישה-עשר עסקנים, היושבים עתה בכנסת, מן המקומות הבטוחים ברשימת-המועמדים. דבר זה יגרום בלי ספק למשברים קולניים. הוא יעמיד את אשכול בפני בעייה שכמעט ואי-אפשר לפתרה. למשל, איך אפשר לסלק נציג של עדה מעדות-המזרח? איך אפשר לסלק עסקן חיפאי שנשאר נאמן לאשכול כל הזמן, כדי לפנות מקום לנאמן של אבא חושי?

גיהינום עלי אדמות

בכך איננו מסתיימות תקותיו של בן-גוריון לעשות צרות לאשכול ולמרר את חייו. הן משתרעות גם על הכנסת הבאה.

לוי אשכול יצטרך לכלול ברשימתו כעשרה אנשים שהיו נאמני המיעוט, אך שנטשו את בן-גוריון. בן-גוריון מקהה כי בוגדים אלה ימישכו לכבוד גם להבא. **כלומר: שאומנם ייכנסו לכנסת ברשימת אשכול, אך יוכלו לעבור בשעתי-משבר למחנה בן-גוריון, ובכך לערער את הרוב של אשכול.** כך חותם בן-גוריון להכניס 18 ח"כים לכנסת ברשימתו שלו, לצדף אליה 10 ח"כים שייבחרו ברשימת אשכול. אז תהיה לו סיעה של 28 איש, לעומת — למשל — 28 ח"כי מפא"י שיישארו עם אשכול. הוא יאחד מחדש את מפא"י, ידיח את אשכול ויחטלו סופית. זהו, כמובן, חלום נאיבי.

אין הוא לוקח בחשבון את החוקיות הפנימית של פילוג, שתכרה תהום של שינאה גם בין אנשי בן-גוריון לבין חבריהם-מאתמול, שנשארו עם אשכול. ואילו המיספרים, עליהם מבסס בן-גוריון את חלומותיו, נראים כבלתי-מיציאותיים לגמרי. למרות זאת, יש סכנה מסוימת בהכנסת נאמני בן-גוריון מאתמול, כמו דוב יוסף, ברשימת אשכול. הם עלולים להתגלות שוב כסוסים טרויאניים. אך לא קל יהיה לאשכול לסלקם, מבלי לגרום למשברים נוספים, שיחזקו את בן-גוריון. בקיצור: למרות שאין לבן-גוריון כל סיכוי לחזור לשלטון, וגם תומכיו איבדו סיכוי זה לשנים רבות, אם לא לצמיתות — הרי כוחם להפוך את חיי אשכול לגיהינום אינו מבוטל.

זוהי, במופו של דבר, שאיפתו היחידה של הזקן שוחרר-המדנים, הקובע לבדו את דרכו של המיעוט.

תשובה: יפה טסוקה עכשיו עם העכבר שלה. כל העניין התחיל ביום-השישי האחרון, כשיפה הגיעה לארץ. שלושת בנותיה באו לקבל אותה בגמל-התעופה. היא שאלה אותן מה שלומן ומה נשמע בבית. הן סיפרו לה שהן עברו לגור אצל הסבתא שלהן, והשאירו את הדירה שלהן לעכבר שהשתכן שם. **נחש או חתול?** יפה ירקוני שמעה את זו והחליטה לא לחתור על הדירה שלה בקלות כזאת. היא לקחה מקל, הביאה את כל בנותיה, ציידה גם אותן במקלות, הזמינה את כל שאר המשפחה שגם היא הייתה מצוידת במקלות. כולם נכנסו לדירה והתחילו להילחם

לקודמות). בעוד שחמשה משתתפים רוצים בהופעת הפעולה השמית בבחירות, הצביע משתתף אחד בעד כל אחת מן הרשימות הבאות: יוצאי תימן, מערך שמאלי ללא ערבים, מצפון, מפ"ם עם המערך השמאלי, רשר מה נגד הפליטה גזעית, חזית השמאל, פלג יהודי של מק"י. משתתף אחד מצא לנחוצו לציין שהוא נגד עתונות צהובה. אולם פרט אחד חייב לספק מוזן ל- מחשבת רבים: 101 מבין המשתתפים — שהם 9.8% — ציינו שבוע זה, בו נטוש התיכוח על חוקי-הדת, שהם רוצים ברשימה שתילתם נגד הכפייה הדתית. מי ספר זה כמעט שווה למיספר המצביעים בעד רשימת בן-גוריון, למשל — ומתקרב

עיריות

העכבר יכול לחכות בעלה של יפה ירקוני נמצא בשטוק הולם, ויפה ירקוני מקיימת עכשיו יחסים עם עכבר. הוא גר בדירה שלה, וישן במיטתה, בצלחת של הסלט. הוא עכבר מאוד מפונק. הוא כמעט ולא יוצא מ- המיטה. אפילו את האוכל שלו הוא מקבל במיטה. הוא אוכל סלט. זאת הסיבה לכך שבזמן האחרון אי-אפשר לתפוס את יפה. לכל אותם המצלמים אליה, והמבקשים לדבר איתה, ניתנת ה-